

[Stinus]

serne på at få etableret en atomvåbenfri zone i Norden; der skal ske noget på området. Derfor må disse spørgsmål løbende underkastes en behandling. Det samme gælder spørgsmålet om, hvad vi konkret kan gøre for at komme videre, hvilke udspil Danmark kan komme med over for de andre nordiske lande.

Fru Connie Hedegaard nævnte bl.a. den afvisende norske holdning til forslaget om et embedsmandsudvalg om spørgsmålet. Det er da muligt, at situationen nu er en anden efter regeringsskiftet i Norge.

Jeg vil endnu en gang sige tak til de ordførere, som har givet udtryk for at ville støtte forslaget; det ser ud til, at der i folketinget er flertal for at gennemføre forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 259:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Ophævelse af minimumsgrænsen for den kommunale grundskyldpromille, maksimumsgrænse for udskrivning af grundskyld, fastsættelse af den amtskommunale grundskyldpromille).

(Fremsat 7/5 86).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 22 og 23 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

22) Første behandling af lovforslag nr. L 260:

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen. (Ophævelse af det amtskommunale ligningsforhold).

(Fremsat 7/5 86).

23) Første behandling af lovforslag nr. L 250:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Rammer for grundskyldpromiller m.v.).

Af Lykketoft (S) og Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.

(Fremsat 6/5 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):

De forslag, vi har til behandling her i dag, er dels fremsat af regeringen, dels af socialdemokratiet og de radikale i fællesskab.

Det er jo ingen hemmelighed, at der som optakt til disse forslag har været forhandlet mellem regeringen, socialdemokratiet og de radikale for at finde frem til en fælles linje på ejendomsskatteområdet. Desværre er det ikke lykkedes, hvad jeg skal være den første til at beklage, og resultatet er altså blevet, at de to partier har valgt at fremsætte deres eget forslag.

Når det er sagt, skal jeg også sige, at der i nogen grad er fællestræk i forslagene. Efter begge forslag sker der en ophævelse af 10 promille-reglen; det er reglen om, at en kommune, der rammer udskrivningslovens skrå skatteloft, der i dag er på 73 pct., skal have en grundskyldpromille på mindst 10.

Når vi fra regeringens side gerne ser denne regel ophævet, skyldes det, at bestemmelsen i de senere år har tvunget en række kommuner til at forhøje grundskyldpromillen drastisk mod deres vilje. Det er ikke rimeligt at lægge en sådan begrænsning på kommuner, hvor der er politisk ønske om at holde en lav grundskyldpromille. De kommunalbestyrelser, der netop har fået ansvaret, er jo valgt bl.a. på deres synspunkter omkring den skattepolitik, som skulle føres i kommunen. Men det er altså ikke noget, som forslagsstillerne ønsker at tillægge vægt.

Et andet spørgsmål, som berøres af begge forslag, er den amtskommunale grundskyldpromille. Sidste år indgik regeringen forlig

[Indenrigsministeren]

med de to partier om, at denne promise skulle fastsættes til 10 i 1986. I regeringens lovforslag har vi foreslået, at de 10 promise kommer til at gælde som en permanent sats fra og med 1987. Socialdemokratiet og de radikale har også foreslået en sats på 10 promise, men kun i den periode, hvor 18. alm. vurdering har virkning, altså årene 1987-90.

Nu ved jeg godt, at det siden engang i 1970'erne har været tradition kun at fastsætte satsen for nogle år ad gangen, men jeg kan ærlig talt ikke se, at det er særlig praktisk. Den sats på 10 promise, som regeringen har foreslået, kan naturligvis også ændres, hvis der senere bliver politisk flertal for det.

Med i begrundelsen for at foreslå 10 promise amtsgrundskyld er, at vi fra regeringens side har foreslået, at bidraget til den såkaldte promillefond vedrørende landbrugsejendomme sættes op fra de nuværende 4,3 promise til 5,3 promise. Det er tanken, at det provenu, det vil give, skal indgå i finansieringen af bekæmpelse af NPO-forurening. Jeg håber, at man alvorligt vil overveje dette forslag som et alternativ til den kunstgødningsafgift, som vi fra regeringens side finder er en helt urimelig ting over for dansk landbrug.

Ud over de ting, jeg har nævnt her, har regeringen foreslået, at den fikserede ejendomsskyld til kommunerne og staten bortfalder pr. 1. januar 1987. Dette forslag er et led i skattereformaften. Den fikserede ejendomsskyld er jo under nedtrækning og ville under alle omstændigheder være bortfaldet ved udgangen af 1990. Efter de gældende regler ville provenuet indtil da udgøre ca. 25 mill. kr. om året.

Endelig indgår det i begge forslag, at der bør fastsættes en overgrænse for den kommunale grundskyldpromise. Med de gentagne voldsomme stigninger i vurderingerne mener regeringen, det er rimeligt, at toppen tages af grundskyldpromillerne. Det er de radikale og socialdemokraterne enige i. De vil dog fastsætte promillegrænsen så højt, at den næppe får praktisk betydning i 1987. Regeringen mener, at hvis man mener noget med et loft, må man også kunne mærke det.

Den egentlige begrundelse for at foreslå et loft er formentlig heller ikke et ønske om at hjælpe skattebetalerne. Sagen er snarere den, at man gerne vil have en bundgrænse, og for logikkens skyld foreslår man så også et loft. Bundgrænsen vil virkelig kunne mærkes.

Grundskyldpromillen må hæves fra det grundlag, vi kender i dag i 111 kommuner, og yderligere et antal kommuner forhindres i at sætte grundskyldpromillen ned med henblik på at fastholde provenuet.

Jeg har noteret mig, at de to partier ofte henviser til en betænkning fra indenrigsministeriet, der skulle have godtgjort, at grundskatter har samme progression som indkomstsatter. Det, der står i den nævnte betænkning, er nu, at virkningen er den samme som for en indkomstskat uden personfradrag. Grundskatterne virker altså mindre progressivt end den indkomstskat, vi har, for den opererer som bekendt netop med et personfradrag.

Det fordelingsmæssige hovedproblem i ejendomsskatterne er, at folk, der har små eller ingen indkomster, alligevel tvinges til at betale den fulde ejendomsskat. Det samme gælder for erhvervsdrivende uden indkomst; her er der tale om en dobbelt byrde i forhold til bedre stillede kolleger. Det synes vi ikke er rimeligt, og derfor er vi imod forslaget om en bundgrænse.

Jeg skal anbefale de af regeringen fremsatte forslag til vedtagelse og det af socialdemokratiet og det radikale venstre fremsatte forslag om såvel bund som loft til forkastelse.

Stavad (S):

Det er interessant, at regeringen fremsætter forslag, som overhovedet ingen chancer har for at blive vedtaget. Det er, om jeg må sige det sådan, klasseren oppositionspolitik, regeringen her præsterer. Det er usædvanligt, at en regering - efter at have ført forhandlinger med partier, som sammen med regeringen skulle udgøre et flertal - fremsætter lovforslag vel vidende, at der ingen mulighed er for at komme igennem med forslagene eller for den sags skyld dele af forslagene.

Det forslag, socialdemokratiet har fremsat, indeholder, som indenrigsministeren har refereret, en bundgrænse, så kommunerne skal udskrive mindst 6 promise i grundskatter, og et loft, så kommunerne højst kan udskrive 24 promise i grundskatter. Vi mener faktisk, at vi har fundet en ganske smuk balance i tingene, også fordi man i denne sammenhæng, som ministeren har nævnt, fjerner den såkaldte 10 promise regel. Når kommunerne to år i træk samt i det år, de budgetterer for,

[Stavad]

støder imod skatte loftet, skal de i dag udskrive en grundskyldpromille på mindst 10. Godt og vel 50 kommuner skulle i 1987 mindst udskrive en grundskyldpromille på 10. Den regel ophæves efter lovforslaget.

Indenrigsministeren var inde på, at socialdemokratiet og det radikale venstre ønskede at lægge bånd på kommunalpolitikere og ikke ønskede, at kommunalpolitikere kunne føre det program ud i virkeligheden, som de var gået til valg på. Mit svar til indenrigsministeren må være, at nøjagtig det samme er tilfældet med det forslag, som indenrigsministeren på regeringens vegne har fremsat. Det forhindrer kommunerne i at gå op over 18 promille, og det betyder meget væsentlige provenuforskydninger for 16 kommuner.

Hvis vi ser på, hvor meget man tvinger kommunerne til at flytte i provenu, så har regeringens forslag konsekvenser, der ikke, så vidt jeg kan skønne, er mindre end konsekvenserne af det, som socialdemokratiets og det radikale venstres forslag vil afstedkomme.

Dertil kommer at socialdemokratiet i sit forslag har lavet en optrapning for de kommuner, der i dag ligger under 6 promille, så at man tilpasser sig med mindst 2 promille om året. En kommune, som er på nul i dag, får tilpasset sig de 6 promille over en tre års periode.

Fem kommuner har i dag en grundskyldpromille på over 24. De to kommuner, som ligger væsentligt over 24 promille, Albertslund og Københavns kommuner, får en nedtrapning til 24 promille for al erhvervsjord, så de får en mulighed for at tilpasse økonomien.

Samtidig kommer det radikalt-socialdemokratiske forslag i en gunstig situation set fra et kommunalt synspunkt, nemlig i en situation, hvor grundværdierne bliver opskrevet ganske betydeligt. Og efter de sonderinger, vi har kunnet gøre på området, og som vi forhåbentlig kan få endnu bedre belyst under udvalgsarbejdet, betyder det for Københavns kommune, som er den kommune, der skal sænke promillen mest, at kommunen får ganske store stigninger i grundværdierne, specielt grundværdierne for erhvervsjord. Så de provenumæssige konsekvenser af det loft, som vi her har foreslået, skulle ikke slå den kommunale økonomi i stykker i Københavns

kommune, som jo i forvejen er meget hårdt klemt.

Det forslag, som indenrigsministeren og regeringen kommer med, indeholder ikke nogen form for overgangsregler og anviser ikke nogen muligheder for, hvordan Københavns kommune og for den sags skyld Albertslund kommune skal løse problemet. Man har bare sagt, at promillen på én gang skal sættes ned til de 18.

Hvad er konsekvensen af henholdsvis det socialdemokratisk-radikale og af regeringens forslag? Vi tilsigter med socialdemokratiets og det radikale venstres forslag, at grundskylden fortsat skal være en intakt skattekilde også ud i fremtiden. Vi må erkende, at vi i Danmark har et skattetryk, der er så højt, at vi, uanset hvilken farve regeringen måtte have, er nødt til at benytte os af flere forskellige skattekilder for derigennem at sikre, at vi får byrderne fordelt på en rimelig måde.

Hvis vi udtørret én skattekilde, ja, så er konsekvensen, at man skal stramme skatte-skruen yderligere på andre områder. Og de områder, vi taler om her, er den kommunale beskatning. For de kommunale indtægter er der kun én anden mulighed, nemlig at udskrive højere personskatter; jeg synes, at det er et interessant spørgsmål, om regeringspartierne virkelig mener, at det ville være rimeligt. Ville det være godt at belaste den personlige indkomstskat yderligere i forhold til den belastning, vi i har i dag? Har vi ikke tværtimod behov for, at den personlige indkomstskat i mange områder kan aflastes?

Det socialdemokratisk-radikale forslag indeholder netop, at vi ikke ønsker den skattekilde, der hedder grundskyld, udtørret, som vi er på vej til i en meget stor del af vore kommuner. Vi kan således konstatere, at 111 kommuner, altså nær ved halvdelen af kommunerne, i dag har en grundskyldpromille på under de 6, som vi har foreslået som bunden. Dermed ser vi jo en meget tydelig tendens, som også fremgik af den betænkning, vi fik for godt et års tid siden fra indenrigsministeriet.

Grundskylden er i dag en langt mindre del af indtægterne i kommunerne, end den var bare for ganske få år siden, og vi kan se i de tabeller, som betænkningen indeholder, at den har været en konstant faldende indtægtskilde. Det er en udvikling, som vi ikke har ønsket, og som vi mener har forvredet mulig-

[Stavad]

heden for at hente kommunale indtægter på en fornuftig måde.

Vi synes, at det forslag, som vi i fællesskab med det radikale venstre har fremsat, er det rigtige. Vi mener, at den udvikling, som regeringen lægger op til, vil være forkert, nemlig at vi fjerner grundskylden som en indtægtskilde i det kommunale system. Omvendt erkender vi også, at også grundskylden har sin begrænsning, og derfor har vi kombineret en bund og et loft, men med meget stor frihed for kommunerne til at operere frit inden for bundgrænsen på de 6 og loftet på de 24 promille.

Vi vil afvise regeringsforslaget også for så vidt angår forslaget om at tilbageføre en yderligere del af landbrugets grundskyld. I dag tilbageføres 4,3 promille, hvilket reelt betyder, at landbruget faktisk ikke betaler amtskommunal grundskyld, fordi det har fradragsret. For erhvervsjord er der fradragsret for grundskyld. Hvis man har en skattepligtig indkomst på over ca. 113.000 kr., så betaler man nul i dag i grundskyld, fordi de 4,3 promille føres tilbage til landbruget og resten i runde tal bliver refunderet over skattesystemet. Hvis vi fulgte regeringen og forhøjede det til 5,3 promille, så ville den typiske landmand have et væsentligt overskud på sin grundskyld, og det må vi selvfølgelig afvise. Samtidig ligger der jo i den måde, regeringen ønsker at anvende beløbene, en klar uenighed imellem regeringspartierne og flertallet her i folketinget om, hvordan man skal finansiere bekæmpelsen af NPO-forurenin-gen.

Så vi afviser regeringens forlag, og vi håber på, at et flertal inden grundlovsdag vil vedtage det socialdemokratisk-radikale forslag.

Collet (KF):

Vi behandler her tre lovforslag. Jeg vil først kommentere det radikalt-socialdemokratiske forslag om fastlæggelse af grundskylden i amter og kommuner. Dette lovforslag er gnistrende asocialt. Det grundlæggende gale ved lovforslaget er, at det tvinger kommunerne til at opkræve skat hos folk med meget små eller ingen indkomster. Socialdemokratiet taler så meget om Overdanmark og Underdanmark. Dette lovforslag vil

øge beskatningen af borgere i Underdanmark med tusindvis af kroner om året.

Jeg har altid opfattet det radikale venstre som forsvarer for de små i samfundet. Hvordan de radikale kan være medforslagsstillere til et lovforslag i denne udformning, er ubegribeligt. Det er svært at forstå, at socialdemokratiet og det radikale venstre i fællesskab fremsætter et lovforslag, hvis virkning er at øge beskatningen af netop en af de vanskeligst stillede befolkningsgrupper her i landet, nemlig husmændene og gårdejerne på de magre jorder, specielt i Jylland. Disse borgere har indkomster, som ligger langt, langt under den arbejdsløses eller bistandsmodtagerens indkomster, og disse borgere vil socialdemokratiet og de radikale påligne tusindvis, måske i visse tilfælde titusindvis af kroner i ekstra årlige skatter. Kan det virkelig være rigtigt? Det må være en lapsus. Det håber jeg det er.

På de sandede jorder er landmænd i de seneste år gået konkurs i tusindvis med arbejdsløshed og familietragedier til følge. Mange af de tilbageværende landmænd har en økonomi, der balancerer på en knivspæg, men på trods af den karrige natur formår de dog stadig ved flid, nøjsomhed og sparsommelighed at holde produktionen i gang og svare enhver sit til glæde for den kommune, de bor i.

I mange af de fattige kommuner på den magre jord er landbruget nemlig kommunens eneste indtægtskilde. Landmændenes produktion henter penge til kommunen og giver indtjening og beskæftigelse hos kommunens øvrige borgere. Landmanden giver altså indtjening til kommunen, men når han har betalt sine regninger, er der meget lidt, om overhovedet noget, tilbage til ham selv. Så landmanden har ganske enkelt ingen skatteevne. Han skaffer kommunens øvrige borgere skatteevne, men har den ikke selv. Det er den magre jords vilkår.

Kommunalbestyrelserne i disse nøjsomme egne ved, at landbruget er kommunens eksistensgrundlag, og de ved også, at de fleste landmænd her ingen skatteevne har. De mange konkurser taler nemlig deres tydelige sprog. Derfor opkræves ofte en meget lav eller slet ingen grundskat i disse landkommuner. Kommunalbestyrelserne kender deres kommune og ved, hvad de gør.

[Collet]

Efter det konservative folkepartis opfattelse er det bydende nødvendigt, at dette lovforslag revideres under udvalgsarbejdet. For det første bør lovforslaget gøres socialt afbalanceret, så borgere med bittesmå indkomster ikke kommer til at betale mere i skat.

For det andet bør fattige kommuner på den magre jord, hvis eneste eller væsentligste erhvervsgrundlag er landbruget, ikke tvinges til at opkræve grundskatter. De heraf forvoldte konkurser eliminerer kommunernes indtægtsgrundlag, hvorved indkomstbeskatningen af kommunernes øvrige borgere må øges. Jeg tror, der må være forståelse for denne ændring hos en af forslagsstillerne, nemlig den socialdemokratiske hr. Henning Rasmussen, der altid taler så smukt om det kommunale selvstyre.

Lovforslaget vil få katastrofale virkninger for vore hedeplantager, som har et meget lavt driftsafkast. Ifølge Dansk Skovforenings regnskabsoversigter har hedeplantagerne de sidste tre år haft et overskud på i gennemsnit 3 promille, men det socialdemokratisk-radikale lovforslag vil beskutte hedeplantagerne med ikke mindre end 6 promille. Plantagerne kommer derved til at betale dobbelt så meget i skat, som de tjener. Og pengene til skattebetalingen kan kun komme ét sted fra, nemlig ved skamhugst af plantagerne. Det er indlysende, at lovforslaget også må ændres på dette punkt under udvalgsbehandlingen.

Af hvad jeg her har sagt fremgår, at dette lovforslag aldrig burde have været fremsat. Det skaber alt for mange virkelige problemer, der må løses ved teknisk komplicerede ændringer, som gør dansk skattelovgivning endnu mere indviklet, end den er i forvejen.

Det andet lovforslag, vi behandler her, kommer fra indenrigsministeren. For det første ophæves den såkaldte 10 promille regel for den kommunale udskrivning af grundskyld, og for det andet foreslås det, at der indføres et loft, således at den kommunale grundskyldpromille højst kan udgøre 18, og for det tredje fastsættes den amtskommunale grundskyldpromille til 10.

Vi synes, at lovforslaget er godt. Det øger den primærkommunale frihed til selv at bestemme beskatningen i kommunen, samtidig med at det direkte forhindrer skatteplyndring gennem de faste skatter. Lovforslaget tilgødeser disse to hensyn på udmærket vis.

Det tredje og sidste lovforslag, fra indenrigsministeren, vi behandler, tilsigter at ophæve det amtskommunale ligningsforhold. Det kan vi støtte. Disse bestemmelser har for længst mistet deres betydning.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Der burde ikke være et øje tørt her i salen, efter at hr. Collet har redegjort for de skadevirkninger, det socialdemokratisk-radikale forslag ville afstedkomme. Jeg kan konstatere, at det også er lykkedes det konservative folkeparti at finde en landmand som ordfører i denne sag.

Men det, der bragte mig herop for en kort bemærkning, var hr. Collets bemærkninger om fordelingsvirkningen. Er hr. Collet ikke opmærksom på den betænkning, indenrigsministeriet har udgivet i november 1984? Er hr. Collet ikke opmærksom på, at deraf fremgår det klart og tydeligt, at den procentdel, man betaler af sin skattepligtige indkomst, er stigende med indkomstens stigning, altså at det rent faktisk også indeholder en meget væsentlig fordelingspolitik?

Det er rigtigt, at der også for de meget små indkomster er en vis grundskyld. Det er typisk en beskeden grundskyld, der blev udskrevet på pensionister med en beskeden indkomst. Men vi har jo i fællesskab lavet det sådan, at såvel alderspensionister som førtidspensionister fuldt ud kan indefryse skatten, og dermed er der ingen problemer i det.

Jeg forstår, at hr. Collet ikke er bekendt med den pågældende betænkning; ellers tror jeg ikke, at udtalelserne om fordelingsvirkningen var faldet på samme måde.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det er ganske rigtigt, som hr. Stavad sagde, at vi var mange, der var meget bevæget over hr. Collets indlæg, især over disse mange tusinde kroner, landmændene på de magre jorder nu kunne risikere at komme af med i øget grundskyld.

Jeg vil spørge hr. Collet, hvordan han mener at det harmonerer med de tal, Landsbladet for nogle uger siden offentliggjorde vedrørende virkningerne af dette forslag. Efter Landsbladets opgørelse vil forslaget berøre

[Lykketoft]

47.000 landbrug med en gennemsnitlig merbetaling af grundskyld på 1.278 kr., som kan trækkes fra i den skattepligtige indkomst. Det vil altså dreje sig om rundt regnet 50 kr. netto om måneden for et typisk landbrug. Er det det, hr. Collet mener med de magre jorder i sin bevægende tale, eller hvordan hænger de tal sammen? Er hr. Collet overhovedet bekendt med landboforeningernes opgørelse? Jeg vil godt have en kommentar til det.

Nu nævnte hr. Collet Dansk Skovforening, der jo har været meget aktiv med henvendelser til folketinget i årenes løb. Jeg husker en af de første ting, jeg som skatteminister blev pålagt i et forlig at gennemføre. Det var en lempelse af værdiansættelsen for skovene. Det er et af de forlig, jeg må sige har haft nogle betænkelige virkninger, for det har vist sig, at værdistigningerne på skovene har været blandt de højeste overhovedet for nogen ejendomskategori.

Det viser, hvad der er grundfilosofien i det forslag, vi diskuterer her. Man er nødt til at have en vis beskatning af besiddelsen af den faste ejendom, hvis man vil modvirke de værdistigninger, der ellers optræder; og hvis man fjerner en sådan beskatning, udløser man nogle større værdistigninger, ikke til gavn for dem, der fremtidig skal dyrke jorden, kun til gavn for dem, der tilfældigvis har skødet i dag.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til de talrige ordførere for socialdemokratiet, der i rask rækkefølge her får ordet.

Jeg er opmærksom på den betænkning, hr. Stavvad nævner her, men det, jeg gjorde opmærksom på, og det, jeg finder forkert, er, at man øger beskatningen af folk med ingen eller måske kun meget lav indkomst. Det var sådan set budskabet i det, jeg sagde, og det håber jeg hr. Stavvad har noteret sig.

Jeg vil gerne spørge hr. Stavvad, om han vil bestride, at en borger i en kommune i Vestjylland, som har en grundskyldpromille i dag på nul, men sætter den op til 6, kan komme i den situation, at borgeren, som ikke skal betale indkomstskat, fordi han ingen indkomst har, fordi han er på konkursens rand, nu vil

blive beskattet med et ekstrabeløb. Jeg vil gerne høre, om hr. Stavvad vil bestride det.

Jeg undredes lidt over hr. Lykketofts ironiske bemærkninger. Jeg tror ikke, at landmændene i Vestjylland vil finde det helt så morsomt som hr. Lykketoft, at de skal betale skat, på trods af at de ingen indkomst har.

Hr. Lykketoft nævnedes en meget interessant ting. Han siger: ja men grundskylden kan jo trækkes fra. Det er da ganske rigtigt, men hovedforudsætningen er jo, at man har noget at trække den fra i. Mit udgangspunkt for min tale, den ting, jeg lagde virkelig vægt på, var, at disse folk ingen indkomst har, og som følge deraf har de ikke noget at trække grundskylden fra i, og som følge deraf er fradragsretten intet værd.

Formanden:

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at korte bemærkninger tildeles i den rækkefølge, man beder om dem, og så længe formanden finder det rimeligt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vedrørende grundskatterne har vi lige fået en betænkning. Det er betænkning nr. 1024, der kom i november 1984: »Ejendomsskatternes rolle i den kommunale finansiering.«

Hr. Collet er så stærkt imod grundskatterne, forstår jeg. Jeg forstår også, at hr. Collet er meget stærkt imod bureaukratisering. Derfor vil jeg bede hr. Collet tage stilling til følgende: en yderligere fordel ved ejendomsskatterne er, at vurderingssystemet og administrationen af skatten i øvrigt er forbundet med ret lave omkostninger pr. skatteprovenu-krone. Man undgår bureaukrati, man undgår administrationsomkostninger ved at bruge systemet med grundskatterne. Er det ikke en ting, vi bør vurdere højt? Jeg troede, at det var et konservativt synspunkt.

(Kort bemærkning).

Stavvad (S):

Mener hr. Collet, at en landmand uden indkomst i en længere periode ville kunne overleve med eller uden grundskatter?

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

[Collet]

Til hr. Stavad vil jeg sige, at de landmænd, der befinder sig på konkursens rand, jo nok ikke overser de problemer, der er med grundskylden. Man kan lægge alt det sammen, som rasler ned over hovedet på landmændene i disse tider: prisfald i EF, fald i svinenoteringerne, og nu socialdemokratiets og de radikales forslag om øgede grundskatter – og i morgen skal vi behandle et lovforslag om kunstgødningsafgift. Det er da klart, at mange bække små gør en stor å, og i denne sammenhæng skal man bestemt ikke se bort fra betydningen af grundskylden.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg sige, at jeg tror da ikke, der er nogen her i folketinget, der går ind for bureaukrati. Det gør det konservative folkeparti i hvert tilfælde ikke. Jeg tror, at den landmand, som sidder yderst på pinden, lægger meget, meget vægt på, at han ikke skal betale skat, når han ingen indkomst har. Det er det, han vil tænke på, og det synes jeg også vi skal tænke på i denne sammenhæng. Vi kan gå ind i fine skatteteoretiske beregninger, men hvis vi skal tænke på det rimelige, synes jeg, vi skal se på det sådan, som jeg gør her.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu formoder jeg ikke, at hr. Collet drager den fulde konsekvens af det, han siger her, for det vil sige, at hver gang nogen er ude af stand til at betale en eller anden skat, skal vi lade være at opkræve den overhovedet.

Svend Heiselberg (V):

Lovforslag nr. L 259 kan venstre støtte. Det tager sigte på det, der for venstre, ja, for hele regeringen, betyder så meget, nemlig at kommunerne får størst muligt selvstyre, retten til i størst muligt omfang at bestemme, hvordan de vil opkræve deres skatter. Vi ville gerne have gået videre, end dette lovforslag tilsigter, men erkender, at der slet ikke ville være flertal for dette i tinget.

Vi håber som sagt, at vi kan få tilslutning til, at 10 promille reglen fjernes, at vi kan komme med en udstrakt hånd til de borgere, der bor i de socialdemokratisk styrede kommuner, ved at foreslå en overgrænse for grundskyldpromillen på 18, for Københavns og Frederiksberg kommuner 28.

Hr. Stavad spurgte, om vi ønsker, at de personlige indkomstskatter skal være højere. Nej, det gør vi ikke. Vi synes, at de er rigeligt høje. Men jeg vil da gerne spørge hr. Stavad, om ikke han mener, at grundskylden også belaster den enkelte borger. Vi må vel også sige, at den virker urimeligt, for grundskylden skal jo betales, enten man har haft en indtjening eller ej. Derfor finder vi, at man burde følge regeringens forslag, som er betydelig mere venligt stemt over for borgerne.

Endelig foreslår regeringen, at den amtskommunale grundskyldpromille fastsættes permanent fra og med skatteåret 1987 til 10 promille, men at man forhøjer bidraget til fondene fra de nugældende 4,3 promille til 5,3 promille med henblik på at bidrage til finansieringen af bekæmpelse af NPO-forurening. Det sidste må jeg gå ud fra at et stort flertal vil støtte i betragtning af den megen miljøsnak, vi hører her og uden for tinget. Derfor vil jeg tro, at flertallet vil se det som en stor opgave, at man kan være med til at skabe miljøforbedringer med det forslag, som er indbygget i regeringens lovforslag.

Det bedste, der kan siges om oppositionens forslag, nr. L 250, om ændring af forskellige lovbestemmelser om beskatning til kommunerne og staten af faste ejendomme, har jeg allerede sagt i forbindelse med regeringsforslaget.

Lovforslaget er urimeligt og formynderisk over for kommunerne, idet der er over 100 kommuner, der ikke ønsker en grundskyldpromille på 6. Er det så rimeligt, at et flertal vil fjerne det kommunale selvstyre? Venstre vender sig imod, at det skal være muligt at beskatte faste ejendomme med op til 24 promille. Hvorfor skal folk straffes ekstra hårdt, fordi de har fast ejendom?

I øvrigt vil jeg sige, at nu har vi sammen lavet en skattereform. Var det så ikke rimeligt, om de partier, der har gennemført en skattereform, forsøgte, om vi kunne lave noget her i fællesskab, uden at oppositionen forsøger imod regeringens vilje at gennemføre nogle urimelige ting? Jeg mener, at det forslag, man her kommer med, burde ses i lyset af den skattereform, man har lavet, sådan at man vurderer det samlede skattetryk. Det har man desværre ikke ønsket fra socialdemokratiets og de radikales side, og det må vi selvfølgelig tage til efterretning. Men jeg

[Svend Heiselberg]

beklager alligevel, at vi ikke i fællesskab kunne finde en løsning på dette.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes snart, at hykleriet om grundskatterne, der skal betales af dem uden indkomst, bør høre op. Hvad er konsekvensen af det, hr. Svend Heiselberg og hr. Collet siger? Det er, at så skulle man ophæve moms. Der er masser af mennesker, der ikke betaler en krone i indkomstskat, men som betaler moms, hver gang de køber ind. Regeringen har lige forhøjet olieafgifterne – også den fattige skal vel have opvarmet sin stue om vinteren? – og benzinafgifterne, og benzinen er mange afhængige af for at komme på arbejde. Så den diskussion mener jeg er forfjet.

Jeg synes, det er meget modigt af hr. Svend Heiselberg at snakke om kommunalt selvstyre, når vi ved, hvordan venstre og en venstreindenrigsminister har behandlet kommunerne.

Hvis vi ser isoleret på de forslag, regeringen samt socialdemokratiet og det radikale venstre har fremsat, er friheden lige stor. Der er i regeringens forslag mulighed for at operere inden for 18 promille. Der er i det forslag, socialdemokratiet og det radikale venstre har fremsat, mulighed for kommunerne for at operere inden for 18 promille, som de frit kan fastsætte.

Til sidst: skattereformen har intet med grundskatter at gøre. Jeg tror, at hr. Svend Heiselberg var med sidste år, da vi havde nogle forhandlinger, som jeg tror de fleste her i huset husker, og hvor det blev klargjort meget, meget tydeligt, at dette område var uden for skattereformen, og at det var umuligt at få regeringen til at bevæge sig hen i nærheden af det flertal, der var for at udskrive grundskatter.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg deler skam hr. Svend Heiselbergs beklagelse af, at det ikke lykkedes for de partier, der på andre skatteområder arbejder sammen, at gennemføre meget omfattende ændringer i vort skattesystem. Men hr. Svend Heiselberg ved udmærket, at det, at vi ikke får dette forhandlet mellem disse partnere, er

venstres skyld. Det ved hr. Svend Heiselberg jo godt.

Der er i andre regeringspartier absolut forståelse for det, vi har foreslået. Jeg kan ikke forstå, at venstre ikke ville være med til det. Jeg kan her minde om, at vi dog i fællesskab er enige om, at grundskatterne skal opkræves med 10 promille i amterne. Hvis vi ingenting gør, bliver det 20.

Jeg minder om, at venstre og de radikale er enige om – men jeg har på fornemmelsen, at det også er fællesgods for mange andre – at landbrugene omkring de store byer bør betale grundskatter af jorden som landbrugsjord og ikke andet, ikke efter beliggenhedsværdi. Uanset løvteksten er vi vel også enige om – venstre og de radikale i hvert fald, men som jeg sagde før, har jeg på fornemmelsen, at det er meget bredt – at lovens ord ikke alle steder følges tilstrækkelig godt.

Hvorfor kunne vi ikke komme i forhandling? Det var venstre, der var halsstarrig, venstre, der ikke ønskede det.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Både hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Stavad stillede spørgsmålet: skal man undlade at pålægge folk en skat, fordi man ved, at de ikke kan betale den?

Modsætningsvis kunne man stille dette spørgsmål: skal man pålægge folk en særlig skat, når man ved, at de ikke kan betale den?

Det, jeg efterlyste i min ordførertale, var, at man ændrede lovforslaget, som er fremsat af det radikale venstre og socialdemokratiet, sådan at folk, som ingen indkomst har, ikke skal betale grundskyld.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Stavad, om han mener, det er hykleri at ville tage hensyn til, at 111 kommuner ønsker at beholde deres skattetryk vedrørende grundskylden på under 6 promille. Er det hykleri, at vi giver udtryk for, at vi gerne vil tage hensyn til de grupper, som ikke har sikkerhed for, at de har så stor en indtjening, at grundskatten ingenting betyder for dem?

[Svend Heiselberg]

Jeg mener faktisk ikke, at det er hykleri. Jeg mener, det er at tage hensyn til grupper og mennesker, som bliver bragt i en situation, hvor de tvinges til at betale, enten de har haft indtjening eller ingen indtjening har haft. Derfor vender vi os imod det forslag, som socialdemokratiet og de radikale her umiddelbart kommer med.

Jeg vil gerne spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om han virkelig finder det rimeligt, at vi skal sige til 111 kommuner: I skal opkræve mindst 6 promille! Hvorfor skal kommunerne ikke selv have lov til at bestemme om de vil opkræve 6 promille?

Jeg vil også gerne spørge, hvordan hr. Bernhard Baunsgaard begrundet, at det er venstres skyld. Det er jo ukorrekt, hvad hr. Bernhard Baunsgaard siger. Var det ikke venstres indenrigsminister, der sidste år lavede en aftale, først for ét år, om grundskyldpromillen, sådan at den virkede indtil 1987? Var det ikke venstres indenrigsminister, der førte forhandlinger om at opnå en fælles løsning? Nej, man har lagt sig fast på, at nu vil man have både bund og top, uanset hvad regeringen siger.

Det er det sædvanlige: kan man genere regeringen, så gør man det, og man er ligeglad med, hvad det koster. Jeg finder det urimeligt. Venstre har gjort en stor indsats for, at man kunne blive enige. Jeg har netop her i dag fra talerstolen spurgt, om ikke vi kunne finde en løsning og kunne blive enige, men der er ingen udstrakt hånd.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har godt i radioen hørt hr. Ivar Hansen, der har den noget ejendommelige og besynderlige opfattelse, at samarbejde vil sige, at de andre partier retter sig efter venstres opfattelse. Det var et kønt samfund, vi fik ud af det! Det kan der ikke blive tale om.

Lige så besynderlig er hr. Svend Heiselbergs påstand om, at når folk ikke har råd til det, skal de ikke betale skatten. Hvorfor kunne vi ikke blive enige om, at der ikke skal betales grundskyld, hvis man ikke har nogen indkomst? Ja men hvorfor i alverden skulle man betale moms, hvis man ikke havde nogen indkomst? Hvorfor skulle man betale afgift på øl, hvis man ingen indkomst havde? Hvorfor skulle man betale afgift på tobak,

hvis man ingen indkomst havde? Jeg har sjældent hørt noget, der i den grad nærmer sig vrøvl.

Det er meget godt, at venstre står her og taler om det kommunale selvstyre. Hvorfor i alverden vil man så forhindre kommuner i at gå over 18 promille, hvis de synes, det er rimeligt? Jeg kan ikke se andet, end at det er hykleri at tale om kommunalt selvstyre, samtidig med at man står bag et forslag, der forhindrer kommuner i at opkræve mere end 18 promille.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er ked af, at det er nødvendigt at gentage endnu en gang, at dette ikke har noget som helst at gøre med at påligne en skat på folk, der ingen indkomst har. Det adskiller sig fra andre problemstillinger, vi har. Det er endda sådan, at man skal eje en formue, man skal eje fast ejendom for overhovedet at blive pålignet grundskyld. Hvem er det, der ejer fast ejendom, og som ingen indkomst har? Det er typisk pensionister, som har en beskedent indkomst, og derfor har vi regler, der sikrer, at de ikke behøver at aflevere en krone før den dag, de afhænder deres hus. Den sag er altså klaret.

Det er rigtigt, som hr. Collet siger, at det kan være nogle landmænd. Men hvis de ikke har indkomst over en længere periode, så holder de automatisk op med at være landmænd. Det er da meget naturligt, at en ung landmand, som etablerer sig, og som kan afskrive og nedskrive måske 200.000-300.000 kr. om året de første 3-4-5 år, kan have en ganske stor indtjening, uden at han betaler nogen indkomstskat. Ja men hvorfor skal den person fritages for at betale grundskyld? Endelig: hvis det var sådan, at vi ikke havde grundskyld, ville prisen bare blive det højere, og så fik man lov til at betale noget mere i renter.

Må jeg så sige til hr. Svend Heiselberg, at jeg synes ikke, det er hykleri, at venstre synes, at kommunerne skal have lov til at undlade at opkræve grundskyld. Det er en holdning, vi er uenige i, men som jeg respekterer; den har venstre lov at have. Det, der er hykleriet, er, at man kalder det, vi foretager os, begrænsninger i kommunernes frihed, fordi venstre ikke kan lide det, hvorimod den be-

[Stavad]

grænsning i kommunernes frihed, venstre foretager, kalder man en fornuftig regulering, eller hvad nu man bruger af ord. Det er begrænsninger, venstre foreslår, det er begrænsninger, vi foreslår, men begrænsninger med luft i.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil kun sige til hr. Stavad, at vores problemer her i landet er, at vi har overhovedet ingen erhvervsforståelse. Man jagter sit spøgelse, hver gang der er nogen, der ejer noget, der ejer et skøde. Det er vores problem, og det er et problem, socialdemokratiet gør større og større. Jeg synes, det er godt, at der er nogle, der køber et hus, og det kan ikke være rimeligt, at man beskatter dem i et sådant omfang, som der her vil være tale om.

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at hans sammenligning med moms og afgifter kan man vanskeligt drage, når det drejer sig om folk, som ingen indtjening har, for desto mindre indtjening, desto mindre forbrugsmuligheder de har, desto mindre moms og afgifter betaler de. Det forholder sig jo sådan, at folk skal betale ejendoms-skatte, enten de har en lille eller en stor indtjening. Vi mener, det er urimeligt, og at man må tage hensyn til de svageste grupper i samfundet.

Formanden:

Hr. Collet for en kort bemærkning. Der er ikke et ubegrænset antal korte bemærkninger, vil jeg gerne sige.

Collet (KF):

Hr. Stavad sagde, at grunden til, at landmændene skulle betale grundskyld, netop var, at de rådede over en formue. Så vil jeg gerne sige til hr. Stavad: kan man ikke forestille sig en situation, hvor landmandens aktiver og passiver er lige store, og hvor han ingen formue har, men alligevel skal betale grundskyld? Hr. Stavad behøver såmænd ikke komme herop og svare, for svaret er ja.

Så vil jeg godt gøre opmærksom på en ting. Jeg nævnte i min indledende ordførertale, at det drejer sig om Underdanmark, man vil beskutte, for vi kan se, at forslaget er introduceret for at øge beskatningen af landbruget.

Lad os se på landbrugets indkomster ifølgende den seneste meddelelse, som er kommet fra Danmarks Statistik. I dag tjener en ufaglært arbejder 112.000 kr. om året brutto minus renter. For landmanden er det 66.000 kr. Jeg understreger, at vi her har at gøre med en lavindkomstgruppe. Her er ikke tale om skattefup; den lave indkomst er en realitet. Hvorfor skulle vi ellers have de mange konkurrencer?

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Jeg synes, det er interessant at høre venstres ordfører og det konservative folkepartis ordfører tale om, at man skal betale en skat, selv om man ikke har nogen indtægt. Det vil man ikke være med til, det er en dårlig idé.

Derfor vil jeg gerne spørge: hvilken garanti er der for, at den situation ikke opstår, hvis man vedtager regeringens forslag? Regeringens forslag er jo indrettet med en nedre grænse på nul, men en øvre grænse på 18 promille. Der vil i adskillige kommuner, der måske udskriver en grundskyld på 18 promille, være mennesker, der vil komme til at betale grundskyld, men som ikke har nogen indtægt. Jeg går ud fra, at der ikke skal ind-sættes en regel i regeringens forslag – den er der i hvert fald ikke nu – om, at hvis der findes bare én person i den pågældende kommune, der kan risikere at komme til at betale grundskyld uden at have nogen indtægt, så skal grundskylden fastlægges til nul. En sådan regel er jo ikke med i regeringens forslag.

Derfor vil jeg gerne spørge, når man nu gør så meget ud af det princip, hvilken garanti der egentlig er i regeringens lovforslag for, at den samme situation ikke opstår.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, det svar ville jeg også gerne høre fra hr. Svend Heiselberg.

Der var en påstand: hvis man har lille eller ingen indkomst, har man et lille forbrug, og derfor slipper man nemmere om ved moms. Det var vist hovedpåstanden. Jeg tror, hr. Svend Heiselberg skulle tage og studere lidt, hvordan moms i virkeligheden virker, for så ville hr. Svend Heiselberg opdage,

[Bernhard Baunsgaard]

at moms er en af de afgifter, der virker nedad. Jo højere indkomst man har, jo mindre betaler man forholdsvis i moms, og jo mindre ens indkomst er, jo mere betaler man forholdsvis i moms. Og det var godt ifølge hr. Svend Heiselberg. Jeg kan godt forstå, at vi af og til støder voldsomt sammen i skattepørgsmål.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Både hr. Lenger og hr. Bernhard Baunsgaard efterlyste i deres indlæg en garanti for, at regeringens forslag ville forhindre kommunerne i at beskatte landmænd med lav eller ingen indkomst igennem øget grundskyld.

Regeringens forslag indeholder ingen garanti. Til gengæld giver regeringen kommunerne i Vestjylland, og hvor man nu ellers måtte ønske det, hvor forholdene er vanskelige for landbruget, frihed til selv at bestemme, om de skal opkræve grundskyld eller ej. Det er jo klart, at i de kommuner, hvor indtægtsgrundlaget i landbruget er meget, meget lavt, vil man ikke øge grundskylden; man saver dermed den gren over, man selv sidder på, så det siger sig selv. Regeringens forslag giver altså frihed, ingen garanti.

Agerschou (SF):

Lovforslaget fra socialdemokratiet og det radikale venstre om den kommunale grundskyld vil medføre, at der indføres en bund for den primærkommunale grundskyld på 6 promille, at der indføres et loft for den primærkommunale grundskyld på 24 promille, et loft, der i 1986 ville have ramt fem kommuner, og at den amtskommunale grundskyld i 1987-90 fastsættes til 10 promille. Samtidig foreslås den såkaldte 10 promille regel afskaffet, en regel, der betyder, at en primærkommune skal opkræve mindst 10 promille i grundskyld, hvis en borger efter nogle nærmere regler rammer skatteloftet. Hvorfor denne regel foreslås afskaffet, argumenteres der ikke nærmere for i lovforslagets bemærkninger.

I SF har vi været noget forbløffede over, at vi under de sidste 2-3 ugers offentlige debat om grundskyld automatisk er blevet henregnet til et flertal i folketinget, der ville gennemføre præcis dette forslag fra socialdemokratiet og det radikale venstre. Det under

os, fordi vi bl.a. den 14. februar 1985 under behandlingen af et grundskyldsforslag fra socialdemokratiet gav udtryk for SFs holdning.

Vi sagde dengang, at SF var indstillet på at være med til at gennemføre en minimumsgrundskyld, men at vi var meget lidt begejstrede for indførelse af en maksimumsgrundskyld. Den holdning har vi stadig. Vi mener principielt, at kommunerne selv bør bestemme, hvor høj en grundskyld man vil have ud over et fastsat minimum. Vi mener specielt, at to kommuner, nemlig Albertslund og København, vil få problemer, hvis dette forslag gennemføres i sin nuværende form. Det er nok korrekt, som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at der med den forventede udvikling i grundpriserne vil være beskedne øjeblikkelige provenumæssige konsekvenser for de fem kommuner, der i givet fald vil blive ramt af forslagens loft, men efter SFs opfattelse er det uheldigt, at kommunerne mister et kommunaløkonomisk instrument ved indførelse af en maksimumsgrundskyld, og det vil naturligvis være specielt uheldigt for de kommuner, der i forvejen har en anstrengt økonomi.

Det lovforslag, der behandles i dag, er efter SFs opfattelse svagere end det, der blev behandlet i februar 1985. Dengang opererede man med en slags løbende særlig jordværdistigningsafgift. Den er af en eller anden grund forsvundet ud af dette forslag, hvorfor ved vi ikke, men det kan vi måske få opklaret i dag. Det var som sagt socialdemokratiet, der dengang foreslog denne afgift, men den er, så vidt jeg kan gennemskue, i overensstemmelse med, hvad det radikale venstres hovedbestyrelse har vedtaget den 3. december 1983, og det er vistnok stadig radikal politik på området. Så vi forstår ærlig talt ikke, hvorfor det er pillet ud af det forslag, vi behandler i dag.

Forslaget opererer med en nedtrappingsordning for de kommuner, der har en højere grundskyld end 30. Vi har bemærket, at nedtrappingsordningen er forskellig, alt efter om der er tale om beboelsejendomme eller erhvervsjendomme. Med udgangspunkt heri vil SF gerne undersøge mulighederne for at lægge et loft på grundskylden for beboelsejendomme, men ikke på f.eks. industri- og erhvervsarealer.

[Agerschou]

Samtidig med dette forslag behandles to forslag fra indenrigsministeren. Indenrigsministerens bud på den fremtidige grundskyld er for SF langt mindre interessant end det, der er kommet fra socialdemokratiet og det radikale venstre. Vi opfatter regeringens forslag som paradeforslag, som der ikke er nogen grund til at gøre særlige bemærkninger om.

Som nævnt har vi i SF været forbavset over offentligt at blive indrulleret i et automatisk flertal, der vil gennemføre lige netop dette forslag. På den anden side er vi i SF interesseret i at medvirke til en ny lovgivning vedrørende grundskyld, gerne med udgangspunkt i lovforslaget fra socialdemokratiet og det radikale venstre, men med nødvendige ændringer.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg forstod på hr. Agerschous bemærkninger, at SF var grundlæggende positivt indstillet over for det lovforslag, som socialdemokratiet og det radikale venstre har fremsat, og at det eneste punkt, der egentlig volder SF problemer, er loftsreglen på de 24 promille. Derfor ville jeg godt spørge hr. Agerschou, om ikke hr. Agerschou er enig i, at det, der opnås ved at indføre en bund på 6 promille, sat op over for det, SF betragter som en ulempe, nemlig loftet på de 24 promille, efter en samlet vurdering vejer over som noget positivt.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg kan bekræfte over for hr. Stavad, at hvis man foretager en samlet vurdering på landsplan af konsekvenserne af det lovforslag, socialdemokratiet og de radikale har fremsat vedrørende grundskylden, så er vores vurdering positiv. Men vores problem er, at vi umiddelbart kan se, at det får negative konsekvenser for nogle ganske bestemte kommuner, specielt to, som i forvejen er kommunaløkonomisk belastede, og som kan risikere at miste et instrument i deres budgetlægning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

De to kommuner, som hr. Agerschou henviser til, er, så vidt jeg kan skønne, Køben-

havn og Albertslund, og jeg gør opmærksom på, at der er taget hensyn til dem i udformningen af det radikal-socialdemokratiske forslag.

Men jeg vil gerne begynde med nogle lidt mere principielle betragtninger. Hidtil har denne diskussion jo formet sig på den måde, at man, hvis man kommer ind og hører debatten, må gå ud fra, at dette først og fremmest er en afgift, der lægges på landbruget. Intet turde jo være fjernere fra sandheden end netop det. To tredjedele af det samlede grundskyldsprovenu kommer ind fra boligejendomme, en tredjedel lignes på erhvervs-ejendomme – det er landbrug og andre erhverv. Og så er der jo den særlige regel, at de grundskatter, der hviler på erhvervs-ejendomme, er fradragsberettigede. Derfor kunne man i den betænkning, som jeg vil anbefale de mennesker, der beskæftiger sig med denne skat, at få læst, før de fortsætter diskussionen, »Ejendomsskatternes rolle i den kommunale finansiering«, betænkning nr. 1024, skrive, at kun reelt ca. 17 pct. af det samlede provenu kommer ind fra erhvervsjorden.

Jeg tror, at der sker en lille stigning i det provenu, der kommer ind fra erhvervsjorden. Det er ikke først og fremmest landbrug. Så vidt man har kunnet oplyse fra de berørte ministerier, venter man ikke i særlig grad stigning på landbrugsjorden, men derimod ved vi, at der ventes en kraftig stigning på erhvervsjorden f.eks. i Københavns kommune. Derfor tror jeg nok, at denne del, altså de 17 pct., skal sættes lidt op. Men det er byerhvervene, der først og fremmest kommer til at betale det, og det er kontorjorden ikke mindst.

Så er der spørgsmålet om at fastsætte et loft. Hvorfor gør man nu det? Ja, dér tror jeg at det ville være nyttigt for tvivlerne med hensyn til, om det nu er rigtigt at sætte et loft, at studere, hvad der egentlig er sket i København.

København har ført den mærkelige vurderingspolitik, at erhvervsjorden ikke er steget ret meget. Udlejningsejendommenes grunde er steget overordentlig lidt, bl.a. med den begrundelse, at almennyttige boligers grunde jo ikke kunne komme ud i almindelig handel, og derfor var det urimeligt at lade dem stige. De skulle ligge ganske lavt, og det medførte afsmitning på de private udlejningsejendomme. Hvad oplevede vi så for et

[Bernhard Baunsgaard]

par år siden? At almennyttige boliger solgte ud, ikke til købsprisen, det, de havde købt grundene for, men til markedsprisen, og dermed faldt begrundelsen for i særlig grad at være tilbageholdende over for almennyttige boliger jo helt væk.

Derfor vil vi i den kommende tid se, at det virkelig er muligt at gennemføre et loft og alligevel sikre, at ikke mindst Københavns kommune får de nødvendige indkomster gennem grundskatterne, og derfor vil jeg meget kraftigt anbefale, at man gennemfører også loftsreglen. Det, at man i Københavns kommune har tilladt villagrundene at stige, har nemlig medført en efter min mening urimelig byrde for villaejerne, specielt sammenlignet med de byrder, der hviler på andre grundejere i Københavns kommune. Det er rimeligt at komme dem til hjælp, og det gør vi ved at fastsætte et loft.

Hvis man vil gøre sig den ulejlighed at læse den betænkning, jeg nu har henvist til et par gange, vil man se, hvordan det forholder sig med de to tredjedele af grundskatterne, der betales af boligejendommene. Er det sådan, at man kan regne med, at det er de små villaejere og de lejere, der bor i de små boliger, der betaler forholdsvis mest? Nej, sådan er det ikke. Grundskatterne forholder sig udmærket til indkomsten. Med hensyn til den jord, der bruges til boliger, boligjorderne, er der i hovedsagen et udmærket forhold mellem indkomsten og det, man skal betale grundskatter af, hvad enten man ejer en villa eller man lejer en lejlighed. Og så vidt man har kunnet skønne fra betænkningens fædres og mødres side, gælder det samme erhvervsjorder. Der er undtagelser. Der er jo de undtagelser, at landbruget i så høj grad er afhængigt af bl.a. klimaet, men i det store og hele er der god overensstemmelse, også hvad angår erhvervsjorderne. Og så jeg minder jeg om, at vi før kunne konstatere, at grundskatter i sjælden grad var lidet bureaukratiske, og de var billige i forhold til det, man fik ind. Det er også noget, vi bør tage hensyn til.

Når vi så kommer til regeringens forslag, har jeg med stor interesse læst, hvad man på side 3 i bemærkningerne til lovforslag nr. L 259 skriver:

»Det er regeringens principielle opfattelse, at kommunerne selv skal fastsætte grundskyldpromillen.«

Det er jo smukt. Man overlader det til kommunerne, og derefter siger man: I må ikke opkræve mere end 18 promille! Der er i hvert tilfælde ikke logik og sammenhæng i det.

Med hensyn til loftet kan jeg ikke forstå, at det skulle volde regeringspartierne problemer. Jeg kan ikke tro, at det kan være andet end venstre, der får en så mærkelig opfattelse af, hvad dette loft på 24 promille vil komme til at betyde.

Må jeg sige med hensyn til minimumsgrænsen på 6 promille, der foreslås indført i løbet af 3 år, hvis man ligger under 6 promille, at man jo elegant fra regeringspartiernes side undlader at omtale to ting. Det radikale venstre og socialdemokratiet fastslår jo samtidig, at der opkræves 10 promille i amtsgrundskyld, og at det skal gælde for den vurderingsperiode, vi nu går ind i. Jeg gør opmærksom på, at hvis vi ikke kan blive enige om noget, så er den 20 promille.

Man undlader også elegant at gøre noget videre ud af, at vi samtidig foreslår og støtter forslaget om, at de kommuner, der skal opkræve 10 promille, fordi én skatteyder støder på skatteloftet, for fremtiden, hvis de ønsker det, kan nøjes med 6 promille.

Af hensyn til Københavns kommune har vi ment, at det var rimeligt at lave en særlig regel for kommuner, der som København og Albertslund i særlig grad har baseret deres indkomst på grundskatter, en regel om, at de kan nøjes med at nedtrappe grundskatterne på erhvervsjendommene. Jeg gør her igen opmærksom på, at erhvervsjendomme i København og Albertslund først og fremmest er byejeendomme, og at drive en virksomhed uden overskud, det går jo altså ikke i længden. Derfor kan jeg ikke tage det alvorligt, hvis man over for dette forslag om, at man i en periode skulle have lov at opkræve lidt mere i grundskatter af erhvervsjendomme, det gælder byvirksomheder, indvender, at de ikke skulle have noget at trække fra. Den går vist ikke. Det har jeg dog ikke fantasi til at forestille mig at selv regeringspartiet venstre skulle kunne finde på.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Hr. Bernhard Baunsgaard anfægtede i sit indlæg rimeligheden af, at diskussionen her i

[Collet]

dag i særlig grad havde drejet sig om landbrug. Det er da rigtigt, at ejendomsbeskatningen kan give problemer i andre sammenhænge, men grunden til, at diskussionen måske alligevel har centreret sig om de vanskeligheder, som det socialdemokratisk-radikale lovforslag indebærer for landbruget, er jo, at det, det drejer sig om her, er grundskyld, og det er jo særlig følsomt for landbruget, fordi landbrugets produktionsapparat er grund, altså marker. Derfor kan det give utilsigtede virkninger, idet man med en ny skat kommer til at beskatte folk, som ingen indkomst har, og dermed accelererer man turen ned ad skråplanet mod konkursen. Det er det, vi har fastholdt.

Vi har også gjort opmærksom på, at problemet i særlig grad omfatter de dårlige jorder. På de federe jorder kan de måske klare det, men ovre i Vestjylland, hvor jorden er mager og karrig, og hvor man ikke tjener noget og ingen indkomst har, finder vi det forkeert, at man skal betale skat.

Jeg skal gerne medgive hr. Bernhard Baunsgaard, at vi glæder os over, at 10 promille reglen i primærkommunal sammenhæng nu forsvinder, og vi glæder os da også over, at det socialdemokratisk-radikale forslag ligesom regeringens vil fiksere amtsgrundskylden til 10 promille, dog kun for 3 år.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg ikke har nævnt ordet landbruget. Landbruget er jo efterhånden ugleset her i dette ting, og derfor går det næsten ikke an at nævne landbruget, på trods af at det er vort største eksporterhverv; men det må vi jo acceptere.

Det, jeg har talt om, og som er meget vigtigt for os, er, at de svage, pensionisterne, som jeg har sagt indtil flere gange, skal betale grundskyld, uanset om de har en indtjening eller de ingen indtjening har. Det er det, vi synes er et stort problem; landbruget ved vi godt at man overhovedet intet hensyn tager til her i dette ting.

Og så vil jeg også gerne sige, når man nævner, at man tager særligt hensyn til København og Albertslund, at spørgsmålet er jo, om det er at tage hensyn til København

og Albertslund. Hvorfor tror man egentlig, at erhvervslivet flygter væk fra København og Albertslund?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er bange for, at hr. Svend Heiselberg ved den sidste bemærkning igen afslørede, at hans blik på erhvervslivet er overordentlig ensidigt. Mig bekendt findes den store del af virksomhederne stadig koncentreret i København, ikke mindst når det gælder indtjening. Jeg har ikke på fornemmelsen, at ØK flygter til Tarm eller Ringkøbing. Nej, mon dog? Også hvis vi tager en virksomhed som Carlsberg eller Tuborg, eller hvis vi tager nogle andre af de store, har jeg ikke på fornemmelsen, at de flygter til Tarm eller Ringkøbing. De er glade og tilfredse ved at være i København.

Måtte jeg lige tage en anden af disse påstande, som jeg tror gør så utrolig fortræd. Der er vel nogle, der kunne komme til at tro, at hr. Svend Heiselberg vidste besked om grundskatterne, og derfor synes jeg, det er meget væsentligt, at påstanden om, at pensionister skal betale grundskat, bliver punkteret med det samme. Nej, det skal pensionister ikke. Når man er 65 år, har man ret til at få indefrosset sine grundskatter, og det er en overordentlig god regel. Jeg har bedt indenrigsministeren om at se på, om vi ikke skulle nedsætte den rente, hvormed pensionisternes indefrosne grundskatter forrentes. Jeg har ikke modtaget nogen positiv reaktion, men det kan jo være, at hr. Svend Heiselberg vil være med til at nedsætte denne rente, samtids med at hr. Svend Heiselberg så lader være at komme med sin påstand om, at vi ikke har taget hensyn til pensionisterne, og at han vil være med til at oplyse om, at de kan få indefrosset deres grundskatter.

»Landbruget er ugleset i dette ting«, hvad er det for en påstand? Den er lige så letbenet som hr. Svend Heiselbergs påstand om, at landbruget skulle være det helt dominerende eksporterhverv i Danmark. Ingen af disse påstande har noget som helst med realiteter at gøre.

Bente Juncker (CD):

[Bente Juncker]

Det er indlysende, at centrum-demokraterne vil afvise det lovforslag, der er fremsat af socialdemokratiet og det radikale venstre.

Vi nærer i CD ingen varme følelser for grundskyld som beskatningsform, men stillet over for valget mellem SR-forslaget og det, der foreligger fra regeringen, er der ingen tvivl om, at vi støtter regeringsforslaget. Ud fra de forventede stigninger i ejendomsværdierne efter 18. alm. vurdering er det uundgåeligt, at spørgsmålet tages op, idet visse kommuner opererer med særdeles høje grundskyldpromiller. Grundskyld er i sig selv en skat, der rammer skævt uden hensyn til skatteydernes indkomstforhold. Men den skævhed, der findes i dag kommunerne imellem, kan man ikke lade fortsætte. En form for loft mener vi derfor i CD er nødvendig, og inden for regeringspartierne har man opnået enighed om en maksimal primærkommunal grundskyldpromille på 18 og 28 for København og Frederiksberg. Dette loft samt fastlæggelse af den amtskommunale grundskyldpromille på 10 kan vi tilslutte os.

Ophævelsen af den såkaldte 10 promille regel i primærkommunerne er fælles for alle forslagsstillende partier, og det er vi selvfølgelig særdeles tilfredse med.

Lenger (VS):

Ligesom hr. Agerschou gjorde det på SFs vegne, vil jeg også gerne starte med at udtrykke min forbløffelse over, at VS i pressen automatisk er blevet regnet med som nogle, der vil stemme for det forslag, der foreligger fra socialdemokratiet og de radikale. Jeg ved i hvert fald, at jeg ikke har talt om denne sag med nogen journalister hverken fra den borgerlige presse eller fra de to store socialdemokratiske aviser, Radioavisen og TV-Avisen - (*Muntherhed*). Så hvordan vi er blevet medregnet, skal jeg ikke kunne sige.

Men der er ingen tvivl om, at der består en række skævheder i den kommunale grundskyld. Det er især regionale skævheder, men også skævheder inden for et begrænset geografisk område, f.eks. hovedstadsområdet, og de skævheder vil vi gerne være med til at rette op på. Vi vil også gerne samarbejde med andre, som vil det samme, og her tænker vi primært på socialdemokratiet og de radikale, som har fremsat et forslag, som vi ikke holder af i enhver detalje, men som i

hvert fald viser, at man er indstillet på at løse de problemer, der er.

Det synes vi derimod ikke man kan sige om regeringens forslag, der, fremsat netop i den nuværende situation og især i den udformning, det har fået, mest af alt ligner en provokation.

Vi kan godt leve med, at den særlige 10 promille regel afskaffes, fordi det trods alt er temmelig tilfældigt, hvor den virker og ikke virker. Sammenknytningen mellem 10 promille reglen og lige præcis skatteloftet forekommer ikke at være særlig indlysende. Vi kan også godt leve med, at den amtskommunale grundskyldpromille igen sættes til 10, ja, vi er egentlig ganske tilfredse med det, fordi ingen jo i praksis har kunnet påregne, at der skulle stige til 20. Når det ser sådan ud, er det jo ren og skær lovteknik. Fastholdelsen indebærer jo desuden en provenuforøgelse, så den er for så vidt også i orden.

Det samme gælder naturligvis reglen om at fastlægge en 6 promille grænse som den mindste grundskyldpromille i primærkommunerne, idet det altid har generet os, at nogle kommuner har kunnet skabe en unfair konkurrence med andre kommuner i kampen om arbejdspladser ved at fastlægge en ekstremt lav grundskyldpromille. Desuden ligger der naturligvis også et element af inddragelse af samfundsskabt værdiforøgelse, ligesom en rimelig høj grundskyldpromille kan være med til at begrænse nogle af værdistigningerne. Så langt så godt.

Den øvre grænse kunne man jo så bare sige god for ud fra den betragtning, at den kun betyder noget i de færreste kommuner, men så simpelt er det ikke. Der er et problem for Københavns kommune, som i 1986 har en grundskyldpromille på 47, mens Frederiksværk med sine 25,5, Nykøbing-Rørvig med sine 28,6 og Læsø med 28 promille næppe vil mærke noget til et faldende provenu, selv om der fastlægges en grænse på 24 promille, idet de inden for den grænse kan hente det samme eller måske endda et større provenu alene på grund af de prisstigninger, der er sket. Så er spørgsmålet selvfølgelig, om de faktisk havde tænkt sig at sænke deres grundskyldpromiller, og det ved vi jo ikke noget om.

Men det er et problem, at København næppe kan hente det samme provenu inden for en grundskyldpromille på 34. Overgangs-

[Lønger]

perioden betyder selvfølgelig, at man kan udligne det fald i provenu, der sker, over nogle år; man kan vænne sig til situationen. Men man kan også godt forestille sig, at de økonomiske problemer, som Københavns kommune har, kan være lige så store om en del år, som de er for tiden. Der er i hvert fald ikke taget noget skridt til at løse dem.

Dertil kommer, at for Københavns kommunes vedkommende svækkes det redskab, som grundskyldpromillen er. Stigningen i grundskatterne sker jo trods alt først, når grundværdistigningerne faktisk er sket. Det er ganske vist det samme stykke jord, men det er trods alt blevet mere værd i handel og vandel, det kan man ikke komme uden om. Dertil kommer, at København har mange store erhvervsjendomme, og grundskylden er et af de få redskaber, som kommunen har til at hente bare en smule fra disse ejendomme til den betrængte kommunekasse.

Når man i en overgangsperiode kan operere med en differentieret grundskyldpromille, alt efter hvilken anvendelse en ejendom har, mener vi også, at man kan gøre det permanent, og noget sådant ville kunne løse Københavns kommunes problem, ligesom der også kunne tænkes at være andre måder, vi kunne løse de problemer på, som Københavns kommune har.

Som udgangspunkt er det vel noget i størrelsesordenen 200 mill. kr., Københavns kommune har på spil her, og så bliver det noget mindre, dels fordi grundværdierne er steget mere, end man har budgetteret med, og dels fordi man får en aftrappingsordning. Men om det så bare drejer sig om 100 mill. kr., er det fortsat et betragteligt problem for Københavns kommune, og det vil vi gerne have nærmere belyst, selv om vi ikke – hvilket jeg gerne vil sige til hr. Stavvad – er i tvivl om, at en samlet opgørelse af lovforslagets virkninger viser et større provenu som følge af den nye bundgrænse end det mindre provenu, der kommer ud af den øvre grænse. Ud fra en samlet vurdering er der derfor ingen som helst grund til at være i tvivl om, at dette forslag er et fremskridt, men vi vil gerne have undersøgt nøjere, hvad det faktisk vil betyde for Københavns kommunes vedkommende.

Ministeren gjorde sig i sit indledende indlæg forskellige tanker om grundskatternes sociale virkninger, og det synes jeg selvfølge-

lig var meget interessant at høre på. Ministeren tog udgangspunkt i en bestemt undersøgelse og nåede frem til den konklusion, at grundskylden virker som en skatteskala uden personfradrag, uden bundfradrag.

Det har ministeren ret i, hvis man ser på grundejerne isoleret som gruppe og ikke ser på befolkningen som helhed. Selv om sammenhængen ikke er entydig, er den gruppe i befolkningen, der ejer jord, gennemsnitligt bedre stillet end dem, der ikke ejer jord. Men det er korrekt, at grundskylden inden for den gruppe af mennesker, der ejer jord, virker på den måde, som ministeren sagde. Det er bare forkert at anskue det på den måde, fordi man selvfølgelig må se på befolkningen som helhed, når man ser på forslaget sociale virkninger, og dér er der nogle helt andre sammenhænge. Der kan nævnes eksempler på folk, som har små indtægter, og som ejer jord, og der kan nævnes eksempler på folk, som har store indtægter, og som ikke ejer jord, men det omvendte er trods alt langt hyppigere, og det siger også noget om forslaget sociale sider.

Derfor mener vi, at en høj grundskyldpromille er absolut socialt rimelig, og derfor har ministerens betragtninger efter min mening ikke nogen generel gyldighed, men kun gyldighed over for den del af befolkningen, som ejer jord. Det er også på den baggrund, at vi ikke nærer nogen som helst sociale bekymringer ved at være med til at fastlægge relativt høje grundskyldpromiller. Tværtimod mener vi, at der er en lang række positive sider ved det.

VS afviser regeringens forslag, men vi vil gerne være med til nærmere at undersøge nogle forhold i forbindelse med Københavns kommune. Jeg skal gøre opmærksom på, at det eneste af forslagene, der kan blive tale om at vi eventuelt stemmer for, er forslaget fra socialdemokratiet og de radikale.

Poulsgaard (FP):

Man skal ikke sige, at der aldrig sker fremskridt herinde. Jeg har i mange år sagt, at de to store aviser TV-Avisen og Radioavisen er venstreorienterede. Nu kommer også en VSer og siger, de er socialdemokratiske. Det skal hr. Lønger i hvert fald ikke have utak for.

[Poulsgaard]

Hvad angår de foreliggende lovforslag, er det næsten som at vælge imellem pest og kolera. Der er én ting, jeg ikke forstår: hvorfor skal man altid gå de kringlede veje? Hvorfor kan man ikke kalde tingene ved deres rigtige navn? Det socialdemokratiske-radikale forslag kunne man lige så godt have kaldt »Hjælp til Københavns og Albertslund kommuner«. Det er røde kommuner. Sådan går det, når de røde kommer til at regere. Så er der ingen grænser for, hvor mange penge de frådser med, og så skal de nok finde på en eller anden måde at få resten af samfundet til at betale noget mere til sig, fordi man ikke selv kan holde styr på tingene, og så bruger man et forslag som dette.

Vi skal som sagt vælge her. Vi er aldeles ikke tilhængere af den foreslåede grundskyldtanke, og det kan da glæde os, når vi har fulgt debatten her i dag, at det ikke ser ud til, at nogen af forslagene bliver gennemført lige med det samme. Der var ligesom lagt op til, at der var et flertal for det radikalt-socialdemokratiske forslag, men det har SF jo klart påvist at der ikke er, og det kan man da kun sige tak til SF for. For så mener SF trods alt lidt med deres snak, så er det ikke bare snak det hele. For SF har jo gang på gang talt for kommunalt selvstyre, og hvis der er noget, der ikke ligger i forslaget fra socialdemokratiet og de radikale, så er det i hvert fald kommunalt selvstyre. Derfor tak til SF for, at de ikke vil være med.

Men hvis det kommer så langt, at vi på et eller andet tidspunkt skal til at stemme om disse forslag, vil vi trods alt støtte regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Poulsgaard har en ret enestående evne til at vende tingene på hovedet. Hvis man tror, det er en hjælp for Københavns kommune, at de ikke mere må udskrive 47, men kun 34 promille i grundskatter, så tror jeg nok, man er helt gal på den.

Når det gælder fremskridtspartiets stilling, er der jo sket noget, siden hr. Glistrup fik, var det i alt 27 medlemmer, herind. Dengang var man principielt tilhængere af grundskatter. Jeg formoder, bl.a. fordi de er så lidt bureaukratiske og så lidt omkostningskrævende. Jeg kan anbefale hr. Poulsgaard f.eks. at

læse hr. Ove Jensens indlæg om grundskatterne.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det var nu 28 mandater; men lad os ikke skændes om det.

Hvis vi havde sikkerhed for, at en vedtagelse af disse forslag betød, at de amtskommunale skatter ville blive nedsat med tilsvarende beløb, så stillede sagen sig noget anderledes, men dette her med, at man bliver ved og ved med at finde på nye skatter og nye afgifter, fordi man har et alt for stort offentligt forbrug, det står vi ikke model til.

Formanden:

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 250 (om forslag til lov om beskatningen til kommunerne af faste ejendomme. (Rammer for grundskyldpromiller m.v.)), hr. Lykketoft, har ordet.

Lykketoft (S):

I anledning af hr. Poulsgaards sidste bemærkning kunne man måske sige, at den garanti, han skal have for, at indkomstskatten kan blive sat ned med de 70 mill. kr., som lavgrundskyldskommunerne ville blive tvunget til at opkræve mere, dersom det socialdemokratiske-radikale forslag blev vedtaget, skal hr. Poulsgaard finde hos 111 borgmestre, hvoraf langt den overvejende del er valgt af partiet venstre, så det skulle vel være muligt for hr. Poulsgaard at tale om det med mennesker, som han måske politisk føler sig mere beslægtet med end med forslagsstillerne til lovforslag nr. L 250.

Under debatten i øvrigt har de partier, der ikke så gerne automatisk vil tages til indtægt for tankegangen i lovforslag nr. L 250, nemlig SF og VS, haft deres kritiske bemærkninger netop i forbindelse med de kommunaløkonomiske virkninger – for København specielt, men også noget for Albertslund – af over en årrække at tvinge disse kommuner til maksimalt at opkræve 24, henholdsvis 34 promille.

Det problem ser vi da også. I virkeligheden er jeg sikker på, at socialdemokrater og radikale føler lige stærkt, at der skal lægges et loft, for vi var jo med til sammen med kristeligt folkeparti – og i øvrigt også sammen

[Lykketoft]

med SF – at lave omlægningen af fradragsretten for ejendomsskatter, så ejerboliger ikke længere har fradragsret for ejendomsskatter. Da den beslutning blev truffet i 1981, sagde vi, at vi mente, vi skyldte husejerne, specielt i København og Albertslund, en form for compensation for den meget høje grundskyldpromille, fordi de fik en uforholdsmæssigt meget kraftigere stigning i deres boligudgifter end husejerne i nogen anden del af landet på grund af afskaffelsen af fradragsretten. Jeg mener altså, at vi der har afgivet et løfte, som vi skal have indfriet ved at få lagt et loft over promillen. Derfor er den del med, selv om den selvfølgelig kun berører et par kommuner, og selv om der er den hage ved det, at Københavns kommunes økonomi kunne lide derved.

Jeg tror, at det måske i endnu højere grad, end vi har turdet skønne i bemærkningerne til lovforslag nr. L 250, vil være sådan, at den 18. alm. vurdering vil bidrage til at løse det problem derved, at vi får ikke alene nogle ret kraftige grundværdistigninger i Københavnsområdet, men især nogle ulige stigningstakter, forholdsvis begrænsede stigninger på de parcelhuse, der har haft den store merudgift ved ejendomsskattefradragets afskaffelse, forholdsvis store stigninger – endda i nogle tilfælde meget store stigninger – på nogle erhvervsjendomme i city, sådan at man med en væsentlig lavere samlet grundskyldpromille dels kan tilgodeset det hensyn, vi mener vi skylder at få tilgodeset for husejerne tilbage fra 1981-beslutningerne, dels kan sikre, at Københavns kommunes økonomi ikke berøres negativt. Jeg tror, det er vigtigt, at omstændighederne kan komme os til hjælp her, og jeg ser netop i disse omstændigheder den bedste mulighed for at forene de synspunkter, som et flertal i folketinget har givet udtryk for her i dag, nemlig for det første at det kan være udmærket med en 10 promilles amtskommunal grundskyld, at der kan være meget fornuft i at fjerne 10 promille-reglen for primærkommunerne, at det er ønskeligt med en bund på mindst 6 promille, og at der kan være både fordele og ulemper ved et loft, men at det i hvert fald ikke skal være lavere end de 24 promille.

Man kunne godt opholde sig længe – det gjorde vi jo også lidt i nogle korte bemærkninger – ved de indlæg, der var fra venstre og de konservative her i dag, men jeg tror

såmænd ikke, jeg kan sige mere til hr. Collet, for den bevægelse, jeg følte, dengang indlægget kom, er gået over undervejs.

Men til hr. Svend Heiselberg vil jeg sige, at det dér med pensionisterne ikke er rigtigt, for der er ikke nogen social pensionist her i landet, der behøver at betale ejendomsskatter af sit eget hus, de kan blive indefrosset. Der til kommer, at der også er noget, der hedder boligydelse, også til husejere, som er pensionister. Hvis man har et stort absolut beløb i udgift til sit eget hus, kan man oven i købet få tilskud. Hvis man er lejer og på den måde berøres af ejendomsskatterne, kan man få en boligydelse, der i de fleste tilfælde – og specielt efter de forbedringer, der nu er aftalt mellem regeringen, socialdemokratiet og de radikale af boligsikringen – sikrer, at pensionister, der bor til leje, ikke typisk kan komme til at betale mere end 15 pct. af deres indkomst i samlet husleje, uanset hvor meget ejendomsskatten så isoleret påvirker huslejen.

Men i øvrigt er der jo typisk tale om, at grundværdierne de steder i landet, hvor grundskylden vil gå op, hvis lovforslag nr. L 250 vedtages, er meget beskedne, og dermed om, at de beløb, vi taler om for en almindelig ejerbolig ved, at den går op, er uhyre beskedne, og der er tale om de absolut laveste boligudgiftsniveauer i landet, typisk i de dele af nationen, som kan blive berørt. Derfor er det under alle omstændigheder skinproblemer.

Jeg ved godt, at venstre i alle diskussioner om grundskylden i de senere år har prøvet at bære disse påstande om pensionisterne, der bliver ramt, foran som skjold for det, der er det reelle, nemlig at man i de venstrestyrede kommuner har besluttet sig for at omflytte skattetryk væk fra landmænd over til lønmodtagere ved helt at afskaffe grundskyldpromillen til kommunen eller ved at have en meget lav grundskyldpromille, for det er jo det, det først og fremmest handler om. Det handler om fordelingen af den kommunale skatteudskrivning mellem landmænd og lønmodtagere, og det er her, hr. Svend Heiselberg forsvare landmændenes interesser. Det gør venstre jo i alle detaljer, og det forstår man godt, men hvad jeg ikke forstår, er den fornærmethed, der udvises, når landmænd skal betale selv meget beskedne ekstrabidrag til fællesskabet, for der er, som jeg også gjorde opmærksom på i en kort bemærkning,

[Lykketoft]

tale om meget beskedne ekstra bidrag. Der er tale om en gennemsnitlig bruttobelastning for de 47.000 landbrug, der berøres, på 1.278 kr. om året, og så er der fradragsrabatten på indkomstskatten, som de fleste landmænd jo kan sikre sig ved bare at udskyde nogle afskrivninger til næste år, hvis de ellers har en lav skattepligtig indkomst. Afskrivningsretten fortabes jo ikke, fordi man udskyder den, tværtimod pristalsreguleres grundlaget for afskrivningen, hvis man gemmer den. Derfor er der ikke nogen landmænd, der får varige problemer af dette. Der kan være landmænd, der i et enkelt år ikke kan udnytte fradragsretten, fordi de virkelig har en dårlig økonomi, men det vil jo ikke være det typiske, for så fortsætter de ikke med at være landmænd.

Men jeg forstår i en vis forstand godt venstres fornærmethed. Ikke på grund af problemets størrelse – for det er meget ringe – men fordi venstre jo har haft den primadonnarolle her i folketinget siden 1903 i hvert fald, at man har kunnet sætte en hel masse særlige begunstigelser for et bestemt erhverv ind i lovgivningen, og jeg forstår i og for sig godt, at man bliver en smule formæret, når vi bare piller et lille hjørne ud. Men der er faktisk brug for en lidt bedre balance, også fordi det i ni af de ti tilfælde – som hr. Svend Heiselberg og hr. Collet har brugt så meget som argument – med folk, der ikke har nogen indkomst og alligevel skal betale ejendomsskatter, efter min mening være en fordel, at vi har nogle ejendomsskatter, af den enkle grund, at det i 9 ud af 10 tilfælde, hvor man ikke har nogen skattepligtig indkomst som erhvervsdrivende, eksempelvis landmand, ikke nødvendigvis skyldes, at man har en lav forbrugsmulighed, men skyldes, at indkomstskattereglerne er så uhyre gunstige over for dem, der investerer og afskriver. Derfor er det faktisk udmærket, at vi har nogle skatter, der forfalder under alle omstændigheder, selv om man har brugt sin gode revisionsbistand og skattelovgivningens gode muligheder for dem, der investerer, til at nedbringe selve grundlaget for sin indkomstbeskatning. Så også af den grund synes vi faktisk, det er vigtigt at få vedtaget lovforslag nr. L 250, men jeg synes, der er grund til på baggrund af de voldsomme betragtninger, der blev gjort fra de borgerlige ordførere, at sige til dem, der frygter, at de bliver berørt på deres hele eksistensgrundlag af dette for-

slag, at vi taler om typisk 50 kr. om måneden.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Lykketoft, at det rent faktisk forholder sig sådan, at pensionister også skal betale ejendomsskatter. De kan søge udsættelse, og de kan eventuelt lade arvinger overtage en gæld, men der er mange ældre, der faktisk ikke føler sig fristet til at efterlade en gæld til deres børn eller arvinger. Jeg mener også, det er en ufornuftig politik at appellere til, at de bare skal stifte gæld, men det er jo en velkendt socialdemokratisk politik, og derfor har jeg måske forståelse for, at hr. Lykketoft gør sig til fortaler herfor.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Hr. Lykketoft fremfører den ofte gentagne socialdemokratiske påstand om, at grunden til, at der er så lave indkomster i landbruget, er skattefup, elegante regler, dygtig revisionsbistand og den slags ting. Ja men vi kan da ikke se bort fra, at 2–3.000 mennesker hvert år forlader erhvervet, mange af dem igennem konkurser, og man går jo altså ikke konkurs, hvis man har kæmpestore urealiserede skatte-tilgodehavender og kæmpestore formuer; man går konkurs af mangel på penge. Og derfor – fordi man i landbruget ingen penge har – bliver den gennemsnitlige indkomst lav. Det skyldes ikke skattefradragsfup og den slags ting; det er jo fuldstændig forkert. Det kan realiteterne også bevise: hvis hr. Lykketoft ville gøre sig den umage at undersøge antallet af konkurser i landbruget inden for den seneste tid, ville han se, at jeg har ret.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Nu kunne det være vanvittig interessant i den forbindelse at få belyst, om antallet af konkurser pr. tusind landbrug er større i de kommuner, der har grundskyldpromiller over 6, end i de kommuner, der har grundskyldpromiller under 6. For det, det handler om her, er jo beløb af en uendelig ringe størrelse

[Lykketoft]

i forhold til dem, der normalt får folk til at gå konkurs.

Derfor synes jeg faktisk, det er en fuldstændig forvredet diskussion. Den gennemsnitlige ejendomsskat, som en middelstor bondegård skal betale, med indbygget fradragret også efter vedtagelsen af det forslag, der er til debat her, vil være mindre end den gennemsnitlige ejendomsskat for en villa på 120 m² i Københavns kommune.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Det har været en debat, hvor man har været langt omkring, og den har været ført med betydeligt engagement og mange indlæg.

Det er der ikke noget mærkeligt i, for vi befinder os på et område, som har præget dansk politisk historie i hvert fald siden 1905, men i virkeligheden med rødder længe tilbage. Og hvis man går argumenterne igennem i dag, er jeg bange for, at man må konstatere, at der ikke er tilført så frygtelig mange nye i diskussionen, bortset måske fra at hr. Bernhard Baunsgaard på et tidspunkt argumenterede til fordel for grundskatterne ud fra det synspunkt, at de var ikke særlig administrativt tyngende, altså at de var enkle at administrere. Det er da isoleret betragtet rigtigt, men hvis man – og det er jo et af de fænomener, som vi diskuterer her i dag – har at gøre med kommuner, som har 0 i grundskyldpromille, må vel alle erkende, at dette er den allerenkleste form – derved sparer man et helt apparat – men alligevel vil jeg sætte et lille spørgsmålstejn ved hr. Bernhard Baunsgaards argumentation – i al venlighed.

Hr. Stavads væsentligste argumentation for at tvinge mindst 111 kommuner til at sætte deres beskatning i vejret i forhold til det, det folkevalgte flertal har ønsket, var det hensyn, at man ikke ønskede at udtørre skattekilderne. Sådan har jeg opfattet det; det var det bærende synspunkt over for det. Det er da klart, det er et synspunkt, som må glæde skatteyderne, at man ikke ønsker at udtørre skattekilderne. Men jeg synes egentlig, at man med rette kan stille det spørgsmål: har det givet nogen problemer, at man i 111 kommuner har valgt at have en grundskyld, der er lavere end 6 promille? Jeg har ikke hørt om, at det var problemer, der førte til det; det var hensynet til ikke at udtørre skattekilderne, som hr. Stavad udtrykte det. Men

problemer over for skatteborgerne har ikke været anført. Jeg tror også, det er vanskeligt at finde argumentationen for det.

Derimod er det ikke vanskeligt at finde eksempler på, at der i kommuner med en særlig høj grundskyldpromille er folk, der kommer i klemme.

Det har også været fremført her i dag, og det var jo bærende for mange partier, at der i virkeligheden var enighed om, at det kunne være nyttigt at begrænse den øverste top af det, som en kommune udskriver i grundskatter.

Men den anden vej – generne for borgerne ved, at man havde en lav promille – har jeg lyttet forgæves efter. Argumentet var, at skattekilderne ikke måtte tørre ud.

Her er vi altså ved grundlaget for de forslag, som vi behandler her i dag. Jeg har naturligvis med megen interesse noteret mig, at SF og VS bestemt har frabedt sig automatisk at blive indrulleret i et flertal i denne sammenhæng, og det kan man da kun have sympati for. Når navnlig SF frabeder sig æren, har det vel sammenhæng med, at man ikke i disse tider ønsker at have en tilpasning til S-SF samarbejdet engang i fremtiden ud i alle enkeltheder på forhånd.

Jeg er selvsagt parat til at medvirke under udvalgsarbejdet med de oplysninger, som det måtte være muligt at fremskaffe. Jeg gør opmærksom på, at næppe alle vurderingsresultater foreligger i øjeblikket, og at vurderinger med hensyn til, hvordan de enkelte forslag vil kunne komme til at virke over for bestemte kommuner, derfor kan være vanskelige at foretage fuldt ud; det kan kun ske skønmæssigt. Det afhænger lidt af, hvor langt vurderingsarbejdet er fremme de forskellige steder, og i hvilket omfang man på det grundlag vil være i stand til at regne nogle konsekvenser ud.

Jeg skal takke regeringspartiernes ordførere og fremskridtspartiet for støtte til regeringens to forslag og udtrykke håbet om, at man i arbejdet med disse forslag vil kunne finde en lidt større overensstemmelse i synspunkterne end den, der har været gældende indtil nu.

Det er ikke helt rigtigt, når hr. Bernhard Baunsgaard siger, at regeringen ikke har ønsket at forhandle om disse ting. Hr. Bernhard Baunsgaard erindringsudmærket, at vi sammen har diskuteret disse spørgsmål ved en

[Indenrigsministeren]

række lejligheder, og det har ikke skortet på god vilje med hensyn til at belyse de spørgsmål, som der har været brug for teknisk og på anden måde. Men det har ikke været muligt at formå det radikale venstre og socialdemokratiet til at afstå fra deres grundlæggende tanke i denne sag, nemlig at der skulle en bund til, og det er her, modsætningerne helt klart har mødtes imellem regeringens opfattelse på den ene side og socialdemokratiets og de radikales på den anden side. Det er for så vidt en ærlig sag, at det forholder sig sådan, men det skyldes ikke, at der ikke har været gjort et behjertet forsøg på ad forhandlingens vej at nå til en forståelse om disse spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal meget gerne bekræfte, at den nuværende indenrigsminister altid er parat til at forhandle og belyse spørgsmålene, som ministeren sagde, men han har overhovedet ikke været til at bringe til at overveje alvorligt, om det ikke var fornuftigt at indføre grundskatter.

Var der ikke også grund til at sige, når nu vi taler om landbruget, dels at det var det samlede erhvervs jord, dels at landbruget af de 16 promille, det bliver for fremtiden, får 4,3 promille tilbage? Var der ikke også grund til at gøre opmærksom på det? Hvis vi afskaffer grundskatter totalt, skal landbruget betale de udgifter, som nu betales gennem disse promiller, på anden vis.

Jeg synes, man helt har overdrevet betydningen for landbruget; jeg mener ikke, det har nogen som helst realitet bag sig.

Jeg har meget stor respekt for indenrigsministerens grundighed; det er meget sjældent, man kan anholde en påstand fra indenrigsministeren, men jeg tør nok sige, at det ikke gælder denne gang, når indenrigsministeren siger, at der slet ingen udgifter ville være, hvis primærkommunerne bare udskrev 0. Ministeren må jo helt have glemt, hvem det er, der opkræver amtsgrundskatterne.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, at en af mine begrundelser for at sige, at det

var forkert at udtørre en skattekilde, er, at det er en fornuftig skattekilde, fordi det efter vores opfattelse modvirker yderligere kapitalisering og værdistigninger af fast ejendom og jord, og at det samtidig også har en positiv fordelingsvirkning. Indenrigsministerens forslag, som alene fjerner 10 promille reglen for dem, der udskriver høje amtslige og kommunale skatter, betyder, at de højeste indkomster slet ikke kommer til at bidrage med den højere personlige indkomstskat, der skal udskrives, hvis man har en grundskyldpromille på 0.

Indenrigsministeren spurgte, om der var eksempler på nogen kommuner, der gav problemer, hvor man havde 0 eller meget lave udskrivningspromiller. Jeg kommer faktisk fra en af dem, og grunden til, at ministeren spørger, som han gør, er vist, at han kun har siddet i den indenrigsministerielle stol i hvert fald i denne omgang i en meget kort periode. I Brovst kommune har man en udskrivningspromille på 0. Man sænkede persons-katten med 0,1, da man på 3. år sad og budgetterede og ellers skulle udskrive en grundskyldpromille på 10. Det gav så store økonomiske problemer, at man ikke kunne få sine budgetter til at hænge sammen for 1986, og bl.a. derfor måtte man gå tiggergang i indenrigsministeriet for at få lov til at optage lån, så man kunne klare sig igennem uden at skulle til at udskrive grundskyldpromiller.

Hvis den kommune, som jeg bor i, følger forslaget og trapper op over en periode, betyder det, at jeg i 1987 for mit parcelhus skulle betale en grundskyld på ca. 10 kr. om måneden, i 1988 på ca. 20 og i 1989 på ca. 30 kr. Jeg tror, det er overkommeligt.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg vil bare for en god ordens skyld sige til indenrigsministeren, at vi ikke behøver hans råd om det fremtidige samarbejde mellem socialdemokratiet og SF, når, når der kommer et andet flertal i folketinget; det klarer vi selv. Desuden kan vi se, at regeringspartierne ved fremsættelsen af deres egne grundskyldsforslag allerede nu øver sig i oppositionsrollen, og det mener vi der er god grund til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 261:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om beskatning til kommunerne og staten af faste ejendomme. (Ophævelse af ejendomsskyld til kommunerne og staten).
(Fremsat 7/5 86).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Dette er jo en lille sag, der går ud på, at vi, 3 år før det ellers var sket, får afskaffet den fikserede ejendomsskyld, og vi kan fra socialdemokratiet give tilslutning.

Svend Heiselberg (V):

Venstre kan på samme måde give tilslutning, og så kan vi henvise til, at her lykkedes det jo at lave et forlig. Lad os håbe, at vi også kan finde en fornuftig løsning på det foregående.

Agerschou (SF):

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er dette et led i aftalen mellem regeringen, socialdemokratiet og det radikale venstre om en skattereform, og den har SF hverken lod eller del i; derfor vil vi ikke medvirke til, at dette lovforslag bliver vedtaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er jo en skat bl.a. på bygninger, og det er fornuftigt at afskaffe den. Det er kun beklageligt, at SF drager den konsekvens, at selv en fornuftig regel vil man ikke være

med til, bare fordi radikale, socialdemokrater og regeringen er med på den. Det turde dog være en lidt tynd begrundelse, men vi andre er glade for, at denne skat bliver afskaffet.

Poulsgaard (FP):

Det er et af de forslag i skattereformen, som vi kan støtte, da det efter vor mening trækker i den rigtige retning.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg takker for den venlige modtagelse af forslaget og noterer med tilfredshed, at selv om der er tale om at udtørre en skattekilde, som i øvrigt har fungeret gennem en meget, meget lang årrække, har man her fået tilslutning også fra socialdemokratiet. Jeg vil i første række betragte det som en påkrævet regelsanering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Boligudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om leje. (Af Estrup (RV) m.fl.) (Lovforslag nr. L 182).

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Af Estrup (RV) m.fl.) (Lovforslag nr. L 183).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg: